

Strona główna>Sprawy rodzinne i dziedziczenie>Władza rodzicielska – opieka i prawo do kontaktów z dzieckiem

Jeśli chodzi o wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych, bieżące procedury i postępowania wszczęte przed końcem okresu przejściowego będą nadal prowadzone na mocy prawa UE. W portalu e-Sprawiedliwość do końca 2022 r. będą nadal aktualizowane informacje dotyczące Wielkiej Brytanii na podstawie dwustronnej umowy z tym krajem.

Władza rodzicielska – opieka i prawo do kontaktów z dzieckiem

Gibraltar

1 Co w praktyce oznacza termin prawny „władza rodzicielska”? Jakie prawa i obowiązki ma osoba sprawująca władzę rodzicielską?

Do celów prawa gibraltarskiego władza rodzicielska (*parental responsibility*) oznacza pieczę, opiekę i nadzór nad dzieckiem, które wykonują zazwyczaj jedno z jego rodziców, oboje rodzice lub osoba ustanowiona opiekunem dziecka. Ogólnie rzecz biorąc, odpowiedzialność za sprawowanie pieczy nad dzieckiem i jego wychowanie oraz za zarządzanie wszelkim należącym do niego majątkiem lub za sprawowanie zarządu powierniczego nad tym majątkiem spoczywa na rodzicach lub opiekunach dziecka.

Pojęcie władzy rodzicielskiej obejmuje ojca dziecka, jego matkę lub jakąkolwiek osobę ustanowioną opiekunem dziecka, która wykonuje władzę rodzicielską wobec tego dziecka. Władza rodzicielska oznacza również sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad dzieckiem albo sprawowanie nad nim nadzoru poprzez udzielanie mu porad w sposób dostosowany do stopnia jego rozwoju. Obejmuje ona także kwestie związane z wychowaniem dziecka, a w przypadku, gdy dziecko nie zamieszkuje z osobą uprawnioną do wykonywania wobec niego władzy rodzicielskiej – również prawo do regularnego utrzymywania z nim bezpośrednich kontaktów osobistych, a także – w razie konieczności – do występowania w charakterze przedstawiciela ustawowego dziecka.

2 Kto z reguły sprawuje władzę rodzicielską nad dzieckiem?

W kwestiach dotyczących pieczy nad dzieckiem lub wychowania dziecka i zarządzania jego majątkiem matce przysługują zasadniczo takie same prawa i kompetencje co jego ojcu. Status matki i ojca w kontekście wykonywania tych praw i kompetencji jest równy, a każde z rodziców może korzystać z przysługujących mu uprawnień bez konieczności konsultowania się w tej kwestii z drugim z rodziców. Te ogólne uprawnienia mogą zostać zmodyfikowane na mocy dowolnego orzeczenia wydanego przez [sądy gibraltarskie](#).

Jeżeli w chwili urodzenia dziecka jego ojciec i matka pozostawali ze sobą w związku małżeńskim, zgodnie z prawem gibraltarskim władza rodzicielska wobec dziecka przysługiwała będzie każdemu z rodziców. W przeciwnym wypadku w chwili urodzenia dziecka władza rodzicielska będzie jednak przysługiwała wyłącznie matce dziecka. Zasada ta nie jest rygorystycznie egzekwowana ani nie ma bezwzględnie obowiązującego charakteru, ponieważ zgodnie z prawem Gibraltaru w przypadku gdy matka rejestruje ojca dziecka, uzyska on władzę rodzicielską wobec dziecka. Ojciec może również uzyskać władzę rodzicielską na podstawie orzeczenia sądu.

Dziecko może jednak również pozostawać pod władzą rodzicielską jednej osoby, dwóch osób lub większej ich liczby. Osoby te nie mogą jednak wykonywać władzy rodzicielskiej wobec dziecka bez zgody drugiej osoby lub, w stosownych przypadkach, pozostałych osób, chyba że w orzeczeniu sądu, piśmie urzędowym lub porozumieniu stwierdzono inaczej.

3 Jeżeli rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, czy można wyznaczyć inną osobę w ich zastępstwie?

W chwili śmierci jednego z rodziców to z rodziców, które pozostało przy życiu, staje się opiekunem dziecka i pełni tę funkcję samodzielnie albo wspólnie z dowolną osobą ustanowioną opiekunem dziecka przez tego z rodziców, które zmarło. Jeżeli to z rodziców, które zmarło, nie ustanowiło żadnej osoby opiekunem lub osoba ustanowiona przez niego opiekunem nie żyje albo odmawia pełnienia powierzonych jej funkcji, opiekuna ustanawia sąd, jeżeli uzna to za uzasadnione.

Na wniosek matki lub ojca dziecka sąd może wydać postanowienie w sprawie miejsca zamieszkania dziecka oraz postanowienie dotyczące prawa matki lub ojca do kontaktów z dzieckiem. Sąd jest również uprawniony do wskazania dowolnej osoby jako osoby, z którą dziecko powinno zamieszkiwać (niezależnie od tego, czy osoba ta jest jednym z rodziców dziecka). Postanowienie, na mocy którego sąd powierza jednemu z rodziców prawo do zamieszkiwania wspólnie z dzieckiem, będzie jednak niewykonalne, w przypadku gdy oboje rodzice zamieszkują wspólnie.

4 Jak rozwiązana jest kwestia przyszłej władzy rodzicielskiej w przypadku rozvodu lub separacji rodziców?

W przypadku rozvodu Sąd Najwyższy Gibraltar jest uprawniony do wydania orzeczenia w przedmiocie pieczy, świadczeń alimentacyjnych i edukacji dziecka urodzonego w małżeństwie, a nawet do wszczęcia postępowania w przedmiocie umieszczenia dzieci w pieczy sądu – sąd może skorzystać z tego uprawnienia przed wydaniem prawomocnego orzeczenia o rozwodzie albo po wydaniu takiego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie wyda prawomocnego orzeczenia o rozwodzie, dopóki nie upewni się, że w zadowalającym stopniu zadbano o dobro dzieci.

W przypadku orzeczenia o separacji rodziców mogą oni zawrzeć porozumienie, na mocy którego jedno z nich zrzeknie się całości lub części przysługujących mu praw rodzicielskich. Sąd nie zatwierdzi jednak takiego porozumienia, jeżeli uzna, że byłoby to niekorzystne dla dziecka.

5 Jeżeli rodzice zawrą porozumienie w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie formalności należy spełnić, aby było ono prawnie wiążące?

Jak wspomniano w odpowiedzi na pytanie 4 powyżej, jeżeli jedno z rodziców zawrze porozumienie dotyczące separacji, na mocy którego zrzeknie się całości lub części przysługujących mu praw rodzicielskich, sąd zatwierdzi takie porozumienie wyłącznie w przypadku, gdy uzna, że jest ono korzystne dla dziecka.

6 Jeśli rodzice nie mogą dojść do porozumienia w sprawie władzy rodzicielskiej, jakie są inne środki rozwiązania sporu bez konieczności oddawania sprawy do sądu?

Jeżeli kwestię związaną z wykonywaniem władzy rodzicielskiej poruszono w toku postępowania rozwodowego, organem właściwym do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy Gibraltar. Pewną formę pomocy społecznej w tym zakresie można jednak uzyskać, korzystając z usług w zakresie doradztwa małżeńskiego. Usługi w zakresie doradztwa małżeńskiego świadczy Kościół rzymskokatolicki w Gibraltarze. Niektóre kwestie można rozstrzygnąć również w drodze mediacji.

7 Jeśli rodzice udadzą się do sądu, w jakich sprawach dotyczących dziecka może decydować sędzia?

Sędzia może rozstrzygnąć dowolną kwestię, która w jego opinii może wywrzeć wpływ na dobro dziecka.

8 Jeśli sąd powierzy wyłączną władzę rodzicielską jednemu z rodziców, czy oznacza to, że rodzic ten może decydować we wszystkich sprawach dotyczących dziecka bez wcześniejszego porozumienia z drugim rodzicem?

Po przyznaniu wyłącznego prawa pieczy nad dzieckiem jednemu z rodziców ojciec lub matka ma prawo do podejmowania decyzji we wszystkich kwestiach dotyczących dziecka bez konieczności uprzedniego zasięgnięcia opinii drugiego z rodziców, chyba że podjęcie takiej decyzji byłoby sprzeczne z orzeczeniem sądu, np. z postanowieniem dotyczącym prawa do kontaktów z dzieckiem.

9 Co w praktyce oznacza decyzja sądu o powierzeniu rodzicom wspólnej opieki nad dzieckiem?

Wspólna piecza nad dzieckiem oznacza, że obojgu rodzicom przysługują takie same prawa i spoczywają na nich takie same obowiązki względem dziecka. Rodzice mogą korzystać z tych praw wspólnie lub niezależnie od siebie.

10 Do jakiego sądu lub organu należy się zwrócić z wnioskiem w sprawie władzy rodzicielskiej? Jakie formalności należy spełnić i jakie dokumenty dołączyć do wniosku?

Jeżeli pozew dotyczący władzy rodzicielskiej składa się w związku z postępowaniem rozwodowym lub w następstwie takiego postępowania, należy wnieść go do Sądu Najwyższego Gibraltaru. Pozew ma postać wezwania do stawienia się przed sądem (*summons*) i należy załączyć do niego dowody w formie oświadczenia z mocą przysięgi. Po przedłożeniu stosownych pism pracownicy sekretariatu Sądu Najwyższego wyznaczają termin rozprawy, na której powództwo zostanie rozpoznane.

Pozwy dotyczące dziecka potrzebującego opieki, nad którym pieczę powinien objąć sąd, należy również wnosić do Sądu Najwyższego Gibraltaru.

Jeżeli kwestia władzy rodzicielskiej nie wynika z postępowania rozwodowego, pozew należy wnieść do sądu pokoju Gibraltaru. Pozew powinien mieć postać pisma (*complaint*), w którym wnioskodawca określi, o co występuje do sądu, i wskaże odpowiednie przesłanki uzasadniające jego roszczenie. Do pozwu należy załączyć odpis aktu urodzenia dziecka, a także, w stosownych przypadkach, odpis aktu małżeństwa. Po otrzymaniu pozwu sąd wprowadza sprawę na wokandę i powiadamia strony o terminie rozprawy (*return date*).

11 Jaką procedurę stosuje się w takim przypadku? Czy można zastosować procedurę nadzwyczajną?

We wszystkich przypadkach Sąd Najwyższy albo sąd pokoju wyznacza termin rozprawy, na której powództwo zostanie rozpoznane, i powiadamia strony o wyznaczeniu tego terminu. Sądy powinny stawić się przed sądem w wyznaczonym terminie, w stosownych przypadkach wspólnie ze swoimi pełnomocnikami procesowymi.

W sprawach dotyczących dzieci, co do których można przypuszczać, że potrzebują opieki, zastosowanie mają procedury nadzwyczajne.

12 Czy można uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Strona, która spełnia kryterium dochodowe, może być uprawniona do skorzystania z pomocy prawnej zarówno w postępowaniu przed sądem pokoju, jak i w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Wnioski o pomoc prawną w postępowaniu przed dowolnym z tych sądów należy wnosić do Sądu Najwyższego – formularz takiego wniosku można uzyskać w sekretariacie Sądu Najwyższego.

13 Czy od decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej przysługuje odwołanie?

Na postanowienie w sprawie władzy rodzicielskiej wydane przez sąd pokoju przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Jeżeli postanowienie wydał Sąd Najwyższy, można się odwołać do Sądu Apelacyjnego (Court of Appeal).

14 W niektórych przypadkach może zachodzić konieczność wystąpienia do sądu lub innego organu o wykonanie decyzji w sprawie władzy rodzicielskiej. Jaka procedura ma zastosowanie w takim przypadku?

Stosowny pozew należy wnieść do sądu, który wydał pierwotne postanowienie w sprawie władzy rodzicielskiej. Jeżeli sądem tym był sąd pokoju, pozew powinien mieć formę pisma (*complaint*) zawierającego opis przesłanek uzasadniających jej złożenie. Jeżeli sądem tym był Sąd Najwyższy, pozew powinien mieć formę wezwania do stawienia się przed sądem (*summons*), do którego należy w stosownych przypadkach załączyć dowody w formie oświadczenia z mocą przysięgi.

15 Co należy zrobić, aby orzeczenie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej wydane przez sąd w jednym państwie członkowskim zostało uznane i wykonane w drugim państwie członkowskim?

Wyrok w sprawie władzy rodzicielskiej wydany w państwie członkowskim wskutek postępowania rozwodowego, postępowania w przedmiocie separacji sądowej lub postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności małżeństwa może zostać uznany w Gibraltarze. W celu wykonania takiego wyroku należy złożyć wniosek o stwierdzenie jego wykonalności w sądzie pokoju.

16 Do którego sądu w danym państwie członkowskim należy się zwrócić, aby wnieść środek zaskarżenia od postanowienia o uznaniu orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej wydanego przez sąd w innym państwie członkowskim? Jaka rodzaj postępowania ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Każda ze stron może wnieść zażalenie na postanowienie w przedmiocie stwierdzenia wykonalności orzeczenia. Jeżeli postanowienie wydał sąd pokoju, zażalenie należy wnieść do Sądu Najwyższego.

17 Jakie prawo stosuje sąd w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej w sytuacji, gdy dziecko lub strony nie mieszkają w danym państwie członkowskim lub są obywatelami różnych państw?

W takim przypadku sądy Gibraltaru stosują prawo gibraltarskie, które obejmuje prawo krajowe oraz wszelkie ustawy lub inne przepisy, których zakres obowiązywania rozszerzono na Gibraltar.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 09/08/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w

tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.